

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1086/2512

ร้อยตำรวจตรี พอ พล มณีรัตน์โจทก์ ย บริษัท นครหลวง ประกันชีวิต แห่งประเทศไทย จำกัด โดยจำเลย งบ
พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ผู้ร้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 119, ป.พ.พ. มาตรา 1129

ย่อ / หลักกฎหมาย

การโอนหุ้นบริษัทจำกัดชนิดระบุชื่อในใบหุ้นนั้น แม้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอนกับผู้รับโอน.
แต่เมื่อไม่มีพยานลงชื่อรับรองลายมือย่อมเป็นโมฆะ.การโอนหุ้นซึ่งตกเป็นโมฆะ. แม้บริษัทจะได้
ลงชื่อผู้รับโอนในทะเบียนผู้ถือหุ้น และเคยนัดหมายให้ผู้รับโอนเข้าประชุมในฐานะผู้ถือหุ้นก็ดี. ก็ไม่
ทำให้ผู้รับโอนกลายเป็นผู้ถือหุ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย.

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลว่า. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งให้ผู้ร้องชำระค่าหุ้นเป็นการไม่ชอบโดยอ้าง
เหตุว่า.ผู้ร้องมิใช่ผู้ถือหุ้นและสัญญาโอนหุ้นเป็นโมฆะ.เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ยกข้อต่อสู้ใน
คำคัดค้านว่า.ผู้ร้องได้ครอบครองหุ้นมากกว่า 5 ปี จนได้กรรมสิทธิ์แล้ว. ย่อมไม่มีประเด็นที่ศาลจะ
วินิจฉัยว่า.การครอบครองสิทธิในการถือหุ้นมีได้หรือไม่เพียงใด.การปฏิเสธหนี้ต่อ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 119 นั้น. กฎหมาย
บัญญัติไว้แต่เพียงว่าถ้าจะปฏิเสธให้แสดงเหตุผลประกอบการปฏิเสธ.เมื่อผู้ปฏิเสธหนี้ได้ยกเหตุผล
ขึ้นปฏิเสธไปแล้ว. แม้ไม่ได้ยกข้อกฎหมายบางข้อขึ้นกล่าวอ้าง.ก็ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ยก
ข้อกฎหมายนั้นขึ้นว่ากล่าวในชั้นศาล.คดีนี้เดิมศาลแพ่งพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นที่ค้างชำระ37,500 บาท ผู้ร้อง
ปฏิเสธ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วยืนยันว่า ผู้ร้องยังค้างชำระค่าหุ้นจริง ผู้ร้องจึง
ยื่นคำร้องต่อศาลว่า หุ้นจำนวน 50 หุ้นนั้นได้ใส่ชื่อผู้ร้องไว้เป็นผู้ถือหุ้นพอเป็นพินิจ หลักฐานการโอน
หุ้นก็เป็นโมฆะ ขอให้จำหน่ายชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีผู้ถือหุ้นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แถลงคัดค้านว่า การที่ผู้ร้องอ้างว่ารับโอนหุ้นไว้พอเป็นพินิจนั้น เป็น
การกล่าวอ้างเอาแต่ได้ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทผู้ล้มละลายและรับ
ผลประโยชน์ตอบแทนตลอดมา การที่ผู้ร้องยอมผูกพันตนเข้าเป็นผู้ถือหุ้นและเป็น
ประธานกรรมการเข้าบริหารกิจการบริษัทผู้ล้มละลายแล้วนั้นย่อมมีผลตามกฎหมายที่ผู้ร้องจะต้อง
รับผิดชอบชำระค่าหุ้น ไม่ว่าการรับโอนหุ้นจะชอบหรือไม่ เพราะผู้ร้องได้ยอมรับการเป็นผู้ถือหุ้นและ
บริษัทผู้ล้มละลายก็ได้จดทะเบียนการเป็นผู้ถือหุ้นของผู้ร้องไว้โดยชอบแล้ว การที่ผู้ร้องคัดค้านว่า
การรับโอนหุ้นเป็นโมฆะนั้นจะกล่าวอ้างไม่ได้เพราะผู้ร้องมิได้ยกเป็นข้อปฏิเสธหนี้ต่อ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้ก่อน อนึ่ง สัญญาโอนหุ้นจะเป็นประการใดก็ตาม ผู้ร้องก็อ้างเป็นเหตุ
มาปฏิเสธการเป็นผู้ถือหุ้นต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลมิได้ ในการได้สวน
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ส่งเอกสารตามที่ผู้ร้องอ้างคือ ต้นข้อใบหุ้นพิพาท หมายเลข 1 และ 3 และ
หนังสือโอนหุ้นหมายเลข 2 แล้วศาลชั้นต้นสั่งการไต่สวน ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า สัญญาโอนหุ้นเป็น
โมฆะ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่มีสิทธิเรียกเก็บเงินค่าหุ้นที่ค้างจากผู้ร้องมีคำสั่งให้จำหน่ายชื่อผู้
ร้องจากบัญชีผู้ถือหุ้นเลขที่ 451 ถึง 500ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฎีกา ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เดิมนายกำธร วิสุทธิผล เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทจำเลย 50 หุ้น คือหุ้นเลขที่ 451 ถึง 500 ซึ่งเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อลงในใบหุ้น นายกำธร ได้ออนหุ้นจำนวนนี้ให้ผู้ร้องตามเอกสารหมายเลข ร.2 แต่ไม่มีพยานรับรองลายมือผู้ร้องเป็นประธานกรรมการบริษัทจำเลย หุ้นจำนวนนี้ยังค้างชำระค่าหุ้นอยู่ 37,500 บาทเมื่อจำเลยถูกพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้งให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นที่ค้างชำระ ผู้ร้องปฏิเสธว่าผู้ร้องมิได้ถือหุ้นจริง เพียงใส่ชื่อถือหุ้นพอเป็นพิธีแต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยืนยันให้ผู้ร้องชำระเงินค่าหุ้นที่ค้างในชั้นศาลผู้ร้องก็อ้างเหตุนี้ แต่ต่อสู้เป็นข้อกฎหมายเพิ่มเข้ามาว่า การโอนหุ้นระหว่างผู้ร้องกับนายกำธรเป็นโมฆะใช้บังคับไม่ได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฎีกาว่า หนังสือสัญญาโอนหุ้นไม่ใช่สารสำคัญไม่ใช่หลักฐานแห่งหนี้ที่จะถือว่าผู้ร้องเป็นลูกหนี้ค่าหุ้นบริษัทผู้ล้มละลายหรือไม่ แต่ต้องฟังพยานหลักฐาน ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีทะเบียนผู้ถือหุ้นเป็นหลักฐานว่าได้ลงชื่อผู้ร้องเป็นผู้ถือหุ้น และผู้ร้องได้ครอบครองหุ้นดังกล่าวติดต่อกันเกินกว่า 5 ปี การที่ศาลชั้นต้นสั่งคดีสืบพยานโดยอ้างว่าคดีนี้ไม่มีประเด็นเรื่องผู้ร้องครอบครองหุ้น จึงไม่ชอบ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า หุ้นพิพาทเป็นหุ้นที่ระบุชื่อลงในใบหุ้นหุ้นประเภทนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1129 วรรคสองบัญญัติว่า "การโอนหุ้นชนิดระบุชื่อในใบหุ้นนั้นถ้ามิได้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้โอนกับผู้รับโอน มีพยานคนหนึ่งเป็นอย่างน้อยลงชื่อรับรองลายมือชื่อนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเป็นโมฆะ" การโอนหุ้นรายนี้ตามเอกสารหมายเลข ร.2 ไม่มีพยานลงชื่อรับรองลายมือ จึงเป็นโมฆะ ผู้ร้องจึงไม่ใช่ผู้ถือหุ้นโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะใช้ยันกับบริษัทจำเลยได้ และในทำนองเดียวกันบริษัทจำเลยก็ไม่มีสิทธิที่จะเรียกเงินค่าหุ้นที่ยังขาดอยู่จากผู้ร้องได้ แม้บริษัทจำเลยจะได้ลงชื่อผู้ร้องในทะเบียนผู้ถือหุ้น และเคยนัดหมายให้ผู้ร้องเข้าประชุมในฐานะผู้ถือหุ้นก็ดี ก็ไม่ทำให้ผู้ร้องกลายเป็นผู้ถือหุ้นโดยชอบด้วยกฎหมายขึ้นมา ข้อที่ว่าผู้ร้องได้ครอบครองหุ้นมากกว่า 5 ปีนั้น ศาลฎีกาพิเคราะห์หาค่าคัดค้านของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ยกขึ้นเป็นข้ออ้างกล่าวแต่อย่างใด จึงไม่ใช่ประเด็นที่โต้เถียงมาแต่แรก ฉะนั้น การครอบครองสิทธิในการถือหุ้นจะมีได้หรือไม่ เพียงไรจึงยังไม่เป็นประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในชั้นนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ฎีกาอีกข้อหนึ่งว่า ข้อกฎหมายเรื่องการโอนหุ้นตกเป็นโมฆะนั้นผู้ร้องไม่ได้ยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะมายกขึ้นต่อสู้ในชั้นศาลมิได้ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 119 บัญญัติแต่เพียงว่า "ฯลฯ ถ้าจะปฏิเสธให้แสดงเหตุผลประกอบการปฏิเสธ ฯลฯ" ซึ่งผู้ร้องก็ได้ยกเหตุผลปฏิเสธไปแล้วเพียงแต่ไม่ได้ยกข้อกฎหมายข้อนี้ขึ้นกล่าวอ้างเท่านั้น ซึ่งศาลฎีกาเห็นว่า ไม่มีบทกฎหมายใดห้ามมิให้ผู้ร้องยกข้อกฎหมายซึ่งไม่ได้กล่าวอ้างไว้ขึ้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขึ้นว่ากล่าวในชั้นศาลผู้ร้องจึงชอบที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้ พิพากษายืน.

องค์คณะ

ศรี มลิลิตา · เฉลิม ทัทภิรมย์ · เสลา หัมพานนท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1086/2512>